

S sej organov upravljanja izvrševanje sklepov 14. seje DSP

Poleg najvažnejših tekočih razprav na UO in DSP so zadnje seje večinoma namenjene obravnavam problematike izvrševanja sklepov 14. seje DSP, ki je v določeni meri nakazala smer za boljše poslovanje in ureditev notranjih odnosov. Čeprav iz naslovov posameznih točk dnevnih redov sej UO in DSP ni razvidno, pa je le res, da so tudi novi predlogi, poleg zadolžitve 14. seje, posledica prizadevanj vsega kolektiva Save, da bi se uspešno vključili v gospodarsko reformo. Tudi razprave na obeh organih upravljanja kažejo, da so člani UO in DSP začeli resneje jemati svojo nalogo in vlogo, zato so tudi sklepi temu primerni — konkretni in jasni. Nedvomno je to akcija, ki ne bo tako kmalu končana. Začetek kaže dobro, nekateri sklepi so bili tako uresničeni, na nekaterih intenzivno delajo posamezne službe, najtežji, ki zahtevajo več časa in dela, pa bodo »odkljukani« v drugem polletju.

V uredništvu smo si zadali nalogo, da bomo člane kolektiva natančno obveščali o tem delu, včasih s komentarji, včasih brez, toda kolikor močje tekoče.

Vsem bralcem se oprostamo, da se nam je v prejšnji številki Save vrnila pomanjkljivost, ker smo prispevek tov. J. Bajdeta o umestnosti nadaljnje zaposlitve pogodbenih delavcev in tistih, ki izpolnjujejo pogoje za upokojitev, objavili brez komentarja. Danes vam poročamo o realizaciji sklepov posameznih služb, o čemer je razpravljala DSP na svoji 3. redni seji.

V zvezi z organizacijskimi spremembami, ki jih je komisija predlagala DS, ta pa potrdil, je tov. Iva Podpeskar, vodja EOS, poročala na zadnji seji DS:

— Delovni mesti pomočnikov direktorja sta bili ukinjeni.

— Delovno mesto pomočnika vodje nabavne službe doslej ni bilo sistemizirano. Po-

močnik vodje nabavne službe je bil pred časom nastavljen le začasno in to zaradi velikih težav pri nabavljanju surovin.

— Zaradi bistvenih razlik dela v prodajni in nabavni službi zaenkrat ne bi bilo priporočljivo ti dve službi združiti v enoto komercialno službo. DS je potrdil ugotovitev EOS, da so se pojavljale napake pri delu teh služb predvsem zaradi premajhnega sodelovanja med njima. Zato je sprejel sklep, da so delavci, predvsem vodje, dolžni tesneje sodelovati med seboj in ostalimi službami, posebno pa še s FS in SOP.

— V zvezi s sedanjo razporeditvijo kadra v SK je DS sprejel in potrdil naslednje predloge:

○ oddelek »reklamacije«, zdaj vezan neposredno na vodjo SK, preide strokovno in disciplinsko pod vodstvo glavnega prevzemnega kontrolorja;

○ h kontrolnemu laboratoriju se priključi oddelek vhodne kontrole (doslej v prevzemni kontroli);

○ na delovno mesto glavnega prevzemnega kontrolorja naj bo nameščen delavec, ki je že doslej delal v SK, ki je obenem zadolžen z nalogami na enem izmed DM prevzemne kontrole.

○ DSP je potrdil novo organizacijsko shemo službe SK, ki mu je bila predložena. Prilagoditev nazivov delovnih mest, ki so običajni v poslovnem življenju.

DS je potrdil predlog hierarhičnega reda nazivov, in sicer:

x generalni direktor
x direktor službe — ta naziv se omeji le na tiste službe, ki imajo večji kontakt z zunanjimi poslovnimi partnerji;

x šef službe,
x vodja oddelka in
x glavni delavec v referatu.

EOS bo še v mesecu juniju sestavila predlog sistemizacije in nazivov DM ter predlagala UO v razpravo in nato DS v potrditev.

Komisija, ki je bila imenovana v zvezi z razrešitvijo direktorja, je poleg ostalega ugotovila, da niso izdelani opisi DM, ki se ukvarjajo z organizacijo (poslovanja, upravljanja in dela — op. ur.), oziroma da iz obstoječih opisov ni razvidna potrebna strokovna izobrazba in praksa na tem področju.

— DSP je na seji potrdil na novo izdelane opise in zahteve DM v ESO, o katerih so že razpravljali zbor delavcev službe, strokovni kolegiji in UO.

— O združitvi KS in GIC je DSP sprejel takle sklep:

○ združitve kadrovske službe in GIC v današnjem obsegu nima pomena, ker bo ostala vsebina dela enaka, nastale pa bi težave pri vodenju zaradi preobsežnosti združene delovne enote. Službi pa morata med seboj tesneje sodelovati.

V zvezi s problematiko proizvodnje v TH, o čemer je bilo dosti govora na 14. seji in je o tem razpravljala UO na 2. seji, je bil DSP seznanjen s sledečim:

○ dela pri montaži strojev in naprav v TH in v novi prevmatikarni v glavnem ostajajo zaradi pomanjkanja monterjev in ključavničarjev;

○ naši delavci iz mehanične in elektro delavnice bodo morali delati tudi v popoldanskem času, da bi s tem premostili kritično situacijo pri montažnih delih;

○ ob razpravi ob tem je UO priporočil komisiji za AO DM, naj pri novem predlogu upošteva dejstvo, da je delo vodij montažnih grup premalo ovrednoteno in da se mora to popraviti. Člani UO so se strinjali, da so to naši najboljši delavci — vzdrževalci.

○ pri montaži strojev in opreme v TH in novi pnevmatikarni delajo tudi delavci IMP, HIMO, ker so »naši« prezaposleni z vzdrževanjem in tudi delno pri montažah ter preseljevanju iz obrata I v obrat II.

(nadaljevanje prihodnjič)

Sklep o izplačilu regresa za letošnji dopust

Delavski svet podjetja je na svoji 3. redni seji sprejel na predlog SO tale spremenjen sklep o izplačilu regresov za letni dopust in o nadomestilu za ukinjeno K-15:

1. Vsakemu članu delovne skupnosti, ki se je zaposlil v podjetju najkasneje 1. januarja 1966, pripada za letni dopust 5.000 S din iz sredstev skupne porabe in akontacija 18.000 S din iz sredstev 1,5% BOD.

2. Nepreskrbljenim svojcem delovne skupnosti se kot prispevek za letni dopust izplača 7.500 S din.

3. Člani delovne skupnosti in nepreskrbljeni svojci prejmejo prispevek za dopust pred kolektivnim dopustom ob izplačilu osebnih dohodkov za mesec junij.

4. Konec leta se glede na ustvarjen OD izvrši obračun sredstev, zbranih iz 1,5% BOD in razdeli članom delovne skupnosti morebitni presežek.

Obvestilo finančne službe

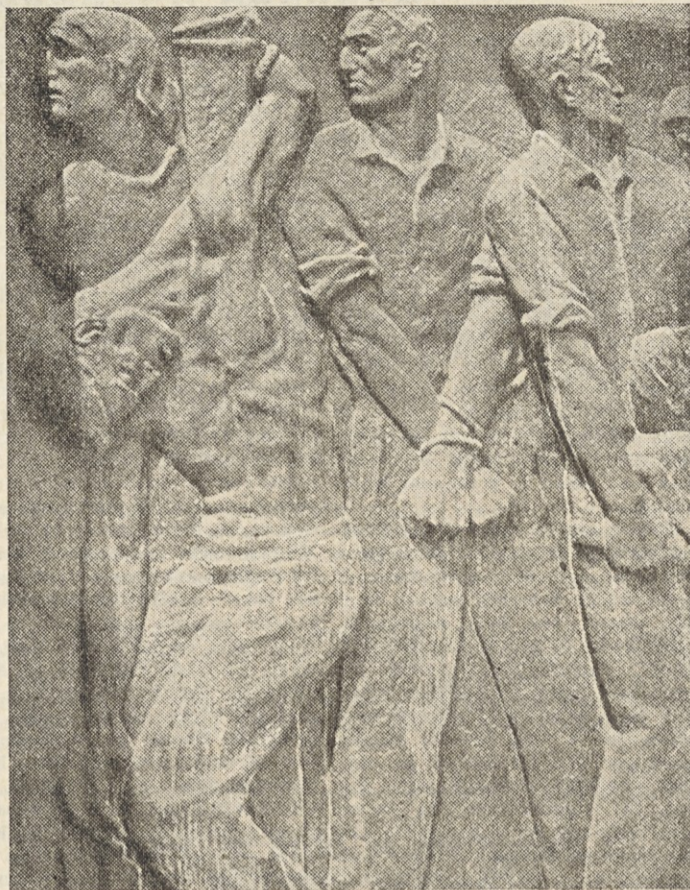
Finančna služba — izplačilni oddelek — obvešča vse člane kolektiva, da v prihodnje redno dvigajo svoje osebne dohodke na dan izplačila, ali pa vsaj naslednji dan. Isto velja tudi za bolnike in dopustnike.

Surovine so - plan ni dosežen

V začetku vsakega meseca sprejemamo mesečni plan za delovne enote. Planiramo delovne dneve; vedno tudi obljublajo, da so surovine zagotovljene. Toda do sedaj so bile to le obljube. Se vedno se je zgodilo, da se je kaj zataknilo in smo morali ostati doma.

Pri nas je že v navadi, da planiramo prej, preden ugotovimo, ali se bo sploh dalo delati. Potem se zgodi, da se poizkusi vršijo kak mesec in plan enote je splaval. Potrebno bi bilo, da planiramo šele takrat, ko je vse pripravljeno in preizkušeno, kajti le tako bodo marsikateri enote plan bolje dosegale.

MISO ČUHALEV

O, domovina moja, videl sem te golo, pregaženo, v sto in sto ranah, zdaj se me dotika prvo zelenilo vej...

(G. Krklec)

Obisk g. Sirimavo Bandaranaike v Savi

V soboto, 18. junija dopoldan, se je mudila na obisku v naši tovarni g. Sirimavo Bandaranaike s hčerko. Spremljala sta jo tov. Vida Tomšič, predsednica GO SZDL Slovenije in predsednik ObO SZDL Kranj. V podjetju so jo sprejeli direktor podjetja in njegov namestnik, predsedniki DSP, UO in sindikalne organizacije ter vodja kadrovske službe. Razgovorom sta prisostvovala tudi vodja SOP ing. Filip Majcen in analitik sistema delitve OD Andrej Košič.

V razgovoru, ki je potekal v zelo sproščenem in prijetnem vzdušju, se je g. Bandaranaike zanimala za zgodovino Save, obseg proizvodnje in organizacijo podjetja. Predstavniki našega podjetja so ji pokazali naš statut in ji prebrali posamezne člene, poleg tega pa so ji pokazali tudi organizacijsko shemo podjetja, ji v grobem razložili odnose med DE in način obračuna OD delavcev. Poleg čisto notranjih vprašanj se je gospa S. Bandaranaike zanimala tudi za odnose med komuno in podjetjem, za stanovanja, predvsem pa za vlogo delavcev v samoupravnem mehanizmu, zanimal jo je način dela organov upravljanja in pravice delavcev.

Na koncu razgovora so g. Bandaranaike in hčerki podarili sedežno in ležalno blazino in jima zaželeli prijetno bivanje v Sloveniji.

G. Bandaranaike se je ob slovesu pristrčno zahvalila za pozornost in zaželela kolektivu Save veliko nadaljnjih uspehov.

POČASI, A GOTOVO NA POTI DOBREGA NAGRAJEVANJA

Običajno zasledimo v naših tovarniških časopisih vesti o tem, kaj je bilo na tem ali onem delovnem področju storjenega, manj pa lahko čitamo o perspektivah in dolgoročnejših načrtih. Mislim, da je podobno tudi z nagrajevanjem. In ker ravno sedaj bolj podrobno razmišljamo o tem, kako bomo uvedli nagrajevanje po delu, če že ne na vseh, pa vsaj na večini delovnih mest, bo verjetno prav, če bo o tem napisanih nekaj vrstic.

Nagrajevanje po delu je trenutno v praksi v našem sistemu še precej neuveljavljeno, a gotovo zelo pozitivno načelo. Nihče se tega načela ne bi branil, če bi vedel, kako ga uveljaviti — seveda čim bolj točno in predvsem neposredno.

Spomnimo se najprej, do kakšne mere je to načelo uveljavljeno pri nas in v čem so težave. V proizvodnih delovnih enotah imamo skoraj vsa dela normirana, normiranih je tudi precej delovnih mest v pomožnih dejavnostih. Torej vemo, kolikšno količino izdelkov mora nekdo v določenem času napraviti. V vseh tovarni imamo ocenjena delovna mesta po metodi analitičnega ocenjevanja. Samo, žal, ugotavljamo, da norme niso realne in da je analitična ocena polna nesorazmerij. Zato ima posebna komisija, ki jo je imenoval DS podjetja, nalogo, da na koncu letošnjega leta v sodelovanju z odgovornimi službami uredi in uskladi ti dve temeljni izhodišči vsakega sistema nagrajevanja po delu. Naloga, ki jo mora ta komisija izvršiti, je vse prej kot lahka, vendar bo le njena uspešna izvedba ustvarila pogoje, da bo nagrajevanje po delu tudi v naši tovarni resnično živelo.

Poleg norm, kot merila vloženega dela, pa moramo poizkušati najti tudi oblike nagrajevanja, ki bodo merile prihranke pri materialu, kvaliteto vloženega dela,

kvaliteto izdelkov itd. Tu imamo še precej neobdelano področje, v katerega se izplača usmeriti glavna prizadevanja; zavedati se moramo, da smo imeli leta 1965 okrog 600 milijonov dinarjev, kar znese približno 20 odstotkov lanskoletnega dohodka podjetja. Do nedavnega pa je bila edina oblika nagrajevanja po kvaliteti, prispevanje interne cene dela za 50 odstotkov pri II. kvaliteti ter za 100 odstotkov pri škartu in odpadku.

Pred kratkim smo na tem področju že napravili korak naprej. Delavci pri pripravi in konfekciji avtoplaščev so prejšnji mesec že dobili osebne dohodke, ki so bili odvisni od kvalitete dela. To dejstvo ni le pozitivno delovalo na delavce, ampak nudi kvaliteto izdelkov, ki se je precej izboljšala. Nagrajevanje po kvaliteti dela v tej enoti poteka na osnovi podatkov tekoče statistične kontrole. Ti podatki pa niso koristni le za nagrajevanje, ampak služijo tudi delavcu, da lahko istočasno ko dela, ugotavlja napake, ki se med delom pojavljajo in jih sproti odstranjuje. Zneski, ki so jih delavci v tej enoti dobili na račun kvalitete dela, so se gibali do višine 34.000 S din; prav tako pa so občutili pri osebni dohodku kvaliteto svojega dela tisti, ki so delali slabše kot je predpisano in je bil zato najvišji znesek, za katerega je bil nekemu delavcu zmanjšan osebni dohodek, 16.000 S din.

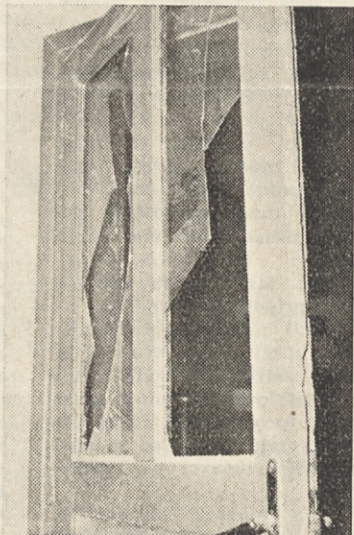
Delavci avtopnevmatikarne so omenjeni sistem ocenili kot stimulativen, služba kontrole kvalitete pa že zbira podatke, na podlagi katerih bomo skušali čimprej uvesti podoben način nagrajevanja tudi drugod; najprej pri vulkanizerjih v avtopnevmatikarni, kasneje v valjarni II in nato še, seveda v okviru danih možnosti, tudi v ostalih delovnih enotah proizvodne dejavnosti.

Pri tem nimamo namena zamenjati pomožnih dejavnosti in strokovnih služb; zavedamo pa se, da bi bilo pri njih merjenje kvalitete dela po metodi statistične kontrole zaradi zelo velike raznovrstnosti poslov v teh dejavnostih občutno predrago. Zato smo primorani iskati druga merila, ki bodo cenejša, obenem pa bi zagotavljala tudi popolno pravilnost pri ustreznosti podatkov, brez katerih si nobenega sistema nagrajevanja sploh zamišljati ne moremo.

Tudi tu smo že napravili prvi korak. Izdelan je že predlog uveljavljanja načina nagrajevanja v tistih strokovnih službah in pomožnih dejavnostih, kjer si že danes vsaj približno zamišljamo, kako naj bi nagrajevanje potekalo. Ta predlog predvideva tudi okvirne roke in o njem bodo v najkrajšem času razpravljali najprej strokovni svet, potem pa še samoupravni organi.

Prepričani smo, da bo razprava z novimi idejami in napotki predlog še izboljšala in ga približala njegovi realizaciji. Poleg tega pa osnutek statuta tovarne Sava predvideva in tudi mi želimo na področju nagrajevanja čim več sodelovanja in pomoč vseh članov kolektiva. Staro pravilo »v slogi je moč!« dobi svoj pravi pomen tudi pri delitvi OD po učinku. Vsi se moramo zavedati, da je to področje še zelo neraziskano in da je vsaka nova ideja dobrodošla, saj bo pripomogla k temu, kar si čimprej želimo: da bomo dobili osebni dohodek res za naše delo, ne pa za nedelo, ali pa še celo, da bi ga zaradi nepravilno postavljenih meril dobili manj, kot smo ga v resnici zaslužili. Pri tem pa ne pozabimo na strpnost, saj moramo vedeti, da vsaka nova stvar potrebuje določen čas, da se razvije.

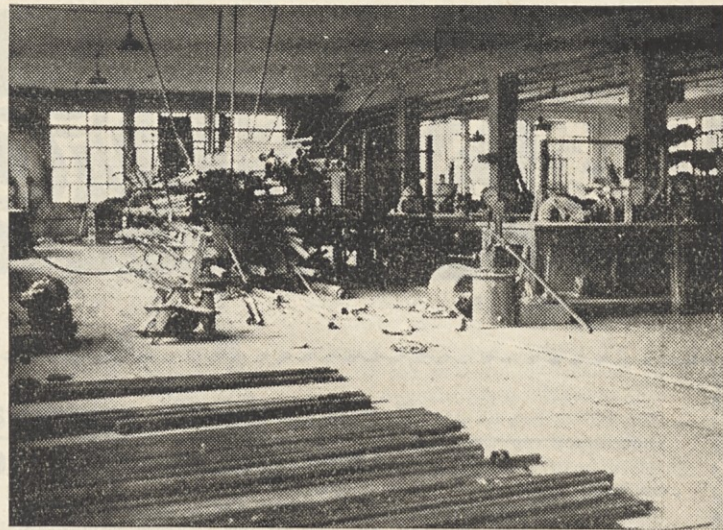
ANDREJ KOŠIČ

▲ Kljub temu, da so steklarji vstavili v letošnjem letu preko 100 m² stekla v okna in vrata v naši tovarni, pa se vendar najdejo tudi takile primeri kot je na gornji sliki: razbito steklo na vratih v skladišču materiala obrata I. Če že pustimo ob strani, da to grdo izgleda, je vsekakor pomembnejše, da je to tudi nevarno. Delavke so vodjo na to že večkrat opozorile (čeprav gre nešteto krat na dan mimo) vendar je še vedno ostalo pri istem. Morda še tole: v zadnjem času je opaziti v nekaterih oddelkih vse večji nered in nesnago. Doklej še?

◀ Slika nedvoumno prikazuje ravnanje posameznikov: mopedi so prislonjeni ob zid pred garderobo, pred poizkusno postajo in drugod. Kako bi izgledalo mesto, če bi si to dovolili povsod? Kaj pa varnostna služba? Je mar nemočna proti kršilecemu tovarniškemu redu?

Oddelk tehničnega blaga v obratu I se je spraznil. Največ delavcev je odšlo v TH na Gaštej, v nove in zračne prostore

V stiskarni II. na Gaštej nastaja „direnđaj“

Naslov zveni malo čudno, vendar bom takoj povedal, zakaj. V nega predstavnik Save in nekaj besedah bi rad povedal, kako v stiskarni II delamo.

Pred dobrim letom je delo v stiskarni II steklo in počasi smo se začeli vključevati in uveljavljati v podjetju. Organizirano je bilo vodstvo delovne enote, volili smo organ upravljanja in prihajali so delavci. Zahtevali smo zdrave in sposobne ljudi. Kar je prišlo novih, so bili takšni, toda več smo jih dobili iz delovnih enot obrata I, kjer se je proizvodnja ukinjala in selila v obrat II.

Vse te delavce so nam pošiljali z utemeljitvijo, da so zelo pridni, marljivi. Vendar je leto dni dela pokazalo, da le ni vse tako rožnato in v prizadevanju, da se čimprej vključimo v delo, nismo računali, da bodo nastale takšne težave kot jih imamo danes.

Na sejah UO in DS podjetja so posamezniki »risali« bajke o prihodnosti, in govorili, naj pospešimo proizvodnjo termoforjev, po njih je na zunanem trgu veliko povpraševanje, to so devize idr. Žal, vse kaže, da ni bilo tako. Prodajna služba nas je obvestila, da termoforji naše izdelave ne zadovoljujejo zahtevam kupcev ne po kvaliteti in ne po konstrukciji. Tako so prišle tudi prve reklamacije. Vsi odgovorni so za to vedeli. O tem je razpravljala upravna odbor, delavski svet podjetja in drugi forumi. Toda vedno je ostalo le pri besedah — in na rame njih kolektiva stiskarne.

Izdelovali smo več kot 3.000 termoforjev dnevno, od tega jih je bilo komaj polovico dobrih. Na nesrečo to ni avtopnevmatika, kajti v tem primeru bi se s problemom spoprijelo nekaj ljudi — tehnologov in delavcev iz razvoja. Tako pa ni bilo skoraj nikogar na sprejeto. Pri proizvodnji tega izdelka je zaposlenih približno 50 delavcev. Gotovo je le malokomu znano, da je bil do pred kratkim osebni dohodek teh delavcev od 40 do 47.000 din. Kar precej pod najnižjim planiranim. Proizvodnja termoforjev pa je tekla dalje. Skladišča so bila polna, blago neprodano, čakali smo nekoga, ki bi blagovolil stopiti med kupce in jim ponuditi naše izdelke. Po kranjskih trgovinah lahko kupec dobi termoforje vseh vrst in raznih proizvajalcev — le savski je redek. Kako je šele v drugih mestih?

Pa še to!

Na 13. redni seji delavskega sveta podjetja, 4. marca letos, smo obravnavali tudi poslovno tehnično sodelovanje z novoustanovljenim kranjskim podjetjem »Inženiring«. Med drugim je poročevalec, vodja naše inženiring grupe, utemeljeval koristi pristopa v članstvo omenjenega podjetja. Naše podjetje bi za odjemalce novoustanovljenega podjetja izdelovalo profilna tesnila (za potrebe hidrocentral in prekopov).

Delavski svet je na osnovi tako močnih argumentov sprejel sklep o pristopu v članstvo in v ta namen odobril milijon S din brezobrestnega posojila za toliko ča-

sa, kolikor traja pogodba. Za stalnega predstavnika Save in omenjeno podjetje je imenoval poročevalec, vodja inženiring grupe. Da bi uresničili dogovor, smo nabavili čeljustno prešo (Litostroj), na kateri bi izdelovali profilne trakove.

Toda preša že nekaj mesecev stoji, ne obratuje — mi pa zanj plačujemo anuitete in amortizacijo. Tisti delavec, ki je vse to »zamesil«, si je poiskal drugo službo, in zato postavljamo vprašanje, kdo je zdaj odgovoren za to stanje? Pred odhodom iz podjetja je poročal na seji upravnega odbora, 20. maja letos: V stiskarni II so postavljene vse preše in normalno obratujejo. Res lepo — toda neresnično! Pogled v tehnično hallo kaže, da so preše res postavljene, vendar jih veliko ne obratuje normalno, dosti pa sploh ne (prej omenjene preše, ki smo jih prepeljali iz Vrhnike, ne obratujejo vse). Nadalje se postavlja vprašanje preš 1000 x 1000 za vulkanizacijo duren plošč. Postavljene sta dve, občasno obratuje ena, druga pa redno stoji. Kaj je temu vzrok? Mar nimamo sposobnih ljudi, ki bi te probleme rešili? Tudi transportni trak ob prešah ni dosegel namena, čeprav je bila to precejšnja investicija. Toda to še ni konec.

Pričeli smo zmanjševati obseg proizvodnje tam, kjer je kolikor toliko normalno tekla. V prvi fazi smo zmanjšali proizvodnjo termoforjev na polovico in že govorimo o popolni ukinitvi. Pri tem pa se prične šele pravi direndaj. Nihče ne ve, kdo odgovarja za oddelek. Vodja delovne enote, naš zdravnik, kadrovik, organ upravljanja enote, ali kdo drug? S sklepom o ustavitvi proizvodnje termoforjev je namreč nastal problem zaposlitve delavcev s teh delovnih mest. Delavce bomo nekako še »zbasali«, toda vprašanje delavk je dosti težje. Tudi zato, ker vse kaže, da je v tej delovni enoti približno 50 odstotkov zaposlenih, ki za delo niso povsem sposobni. (V enoto so prišli kot sposobni za vsa dela!)

Absolventi PGS, ki so se kvalificirali za delo v stiskarni, morajo odstopati predvidena delovna mesta tem delavcem, ki so prišli iz drugih delovnih enot in kjer so lahko opravljali svoje delo. Zdaj naenkrat postajajo — socialni problemi. Prav je, da skrbimo tudi za to, vendar imam občutek, da vsi le niso v tako slabem položaju.

Svet delovne enote je razpravljal o delavcih, ki bodo na razpolago zaradi zmanjšanja obsega proizvodnje, vendar njegovo mnenje in sklepi ne veljajo za nikogar. Morda pa je svet delovne enote premlad, neizkušen in neelastičen? Ali nam kdo namerno nasprotuje? Centralni organi nam bi morali več pomagati in se bolj povezati z nami. Tudi družbeno politične organizacije ne rečejo ničesar. Jih to ne zanima, smo premajhni in ne dovolj glasni? Prav bi bilo, če bi kdo le prišel na kratek razgovor z nami.

—at

Zakaj imamo parkirne prostore?

V obratu I in II imamo še kar dobro urejene parkirne prostore za motorna vozila in kolesarje. Res je, da je v zadnjem času premalo prostora za vsa vozila — toda večji problem je v tem, da so vozila neurejeno in malomarno postavljena. Nekateri lastniki se kaj malo ozirajo na ostale in pustijo svoje vozilo kjer se jim zdi.

V obratu II. postavljajo vozila ob zid, ki vodi proti vratom restavracije. S tem zaprejo ali otežkočajo dohod vozilu — kombiju, ki dovažajo ali odvažajo jedila v DR.

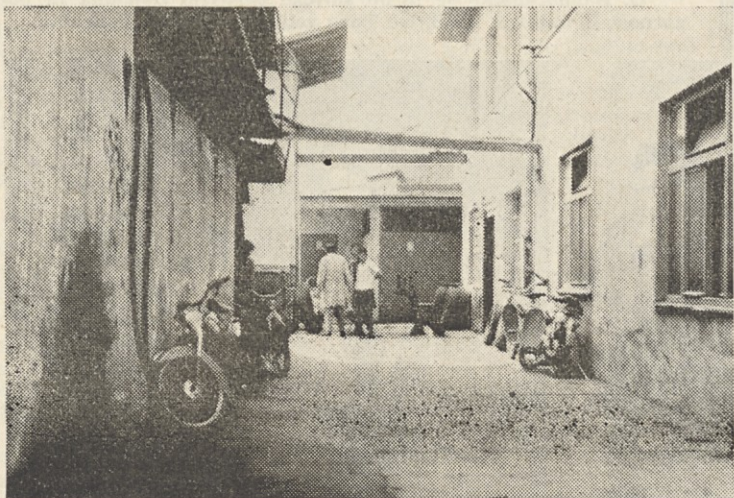
Za vratarnico je vedno kup mopedov in koles, ponavadi še kak avto stranke, ki pride v obrat II, tako da je prostor za mali avtobus velikokrat »zaseden«. Razumljivo, da dostikrat pride do razburjenja in jeze. Tega pa ne bi bilo, če bi bili le malo bolj disciplinirani, če bi upoštevali pravila.

Na sliki se lepo vidi, da je v obratu I še dosti slabše. Parkirane mopede lahko vidimo prav povsod, samo na prostoru, ki je za to določen, ne.

Vozilo je tako izpostavljeno stalnim nevarnostim, poleg tega pa še utesnjuje prehode, ponekod celo otežkoča delo. Pred moško garderobo morajo včasih celo premakniti moped, ki ga nekdo »parkira« na tem mestu. Nekaj podobnega se godi tudi pred poizkusno postajo.

Vsekakor bo treba narediti konec temu in uvesti red, sicer bodo lastniki mopedov začeli puščati svoja vozila na dvorišču pred vratarnico.

ALOJZ ZALAR

GATT, NASTANEK IN RAZVOJ

Aktualna tema razprav v današnjem času je vprašanje GATT (General Agreement on Tariffs and Trade) ali »Splošnega sporazuma o carinah in trgovini«. Tudi gospodarstveniki v Jugoslaviji si danes zastavljajo vprašanje, kakšne gospodarske posledice bo imela dokončna vključitev Jugoslavije v GATT.

Do velike gospodarske krize leta 1929 je Društvo narodov organiziralo več mednarodnih konferenc z namenom, da bi prišlo do večje trgovinske menjave med državami, vendar brez uspeha. Velika gospodarska kriza pa je poslabšala situacijo do takšne mere, da so bile onemogočene nadaljne akcije. Neuspeh velike ekonomsko-finančne konference leta 1933 v Londonu pa je dokončno pokopal upe, da bi le prišlo v času med obema vojnama do sodelovanja med državami na gospodarskem področju.

Ideja o mednarodnem sodelovanju in trgovanju se je ponovno obravnavala že med drugo svetovno vojno, zlasti pa še po njej. Najpomembnejši rezultati poveljnega prizadevanja za ekonomsko-trgovinsko sodelovanje so:

— mednarodni monetarni fond (IMF) na denarnem področju,

— mednarodna banka za obnovo in razvoj (IBRD) na finančnem področju,

— GATT na področju trgovinske politike.

Poleg teh obstaja še cela vrsta mednarodnih forumov, bolj ali manj univerzalnih, regionalnih in polregionalnih — leta 1964 jih je bilo skupno 44.

Izkušnje držav med obema vojnama ter sama druga svetovna vojna so imele za posledico veliko pripravljenost za mednarodno ekonomsko-trgovinsko sodelovanje. V novih pogojih postaja trgovinska politika sestavni del gospodarske politike in se ne izdaja. Priznavanje suverenosti držav ter težke izkušnje so pripeljale do priznavanja skupnih interesov držav ter

sodelovanja. Rezultat prizadevanj za mednarodno trgovinsko sodelovanje je GATT.

Zavezniki antifašistične koalicije so vodili že med drugo svetovno vojno intenzivna posvetovanja o povojnem ekonomsko-trgovinskem sodelovanju ter izgradnji njenega mehanizma, principov in pravil. Temelji so bili postavljeni na konferenci v Breton Woodsu leta 1944, ki je sprejela načrt o Mednarodnem monetarnem fondu in Mednarodni banki za obnovo in razvoj.

Glavni nosilec načrta povojnega trgovinskega sodelovanja so bile Združene države Amerike. Konec leta 1945 so objavile svoje »Predloge« za mednarodno trgovinsko konferenco. Ekonomski in socialni svet Organizacije Združenih narodov je na svojem prvem zasedanju 18. februarja 1946 sprejel resolucijo o formiranjučasne komisije za konferenco Združenih narodov o trgovini in zaposlovanju s tem, da izdela načrt ustanovne listine bodoče mednarodne trgovinske organizacije. V komisijo je bilo imenovanih 18 držav, med njimi tudi SZ, ki pa v pripravah ni sodelovala. Prvič se je sestala v oktobru 1946 v Londonu, kjer pa ni dosegla nobenih rezultatov in je časovno prekinila delo. Ponovno se je sestala 10. aprila 1947 v Ženevi. Na tem zasedanju so poleg dela na načrtu ustanovne listine bodoče mednarodne trgovinske organizacije potekali tudi razgovori o carinah. Razgovori so potekali tudi med tistimi državami, ki so bile poleg članic časne komisije povabljene, da sodelujejo na razgovorih. Tudi ti razgovori so potekali na pobudo ZDA. Zbralo se je 23 držav, med katerimi je bila iz tako imenovanega vzhodnega bloka samo ČSSR. Rezultat teh pogajanj je skupni akt, ki predstavlja GATT. Le-ta dejansko predstavlja določbe v trgovinski politiki, zagotovitev veljavnih carin in carinskih koncesij.

Formiranje GATT nosi datum 30. oktober 1947, ker je bil tega dne podpisan zaključni akt kot tu-

di Protokol z začasno veljavnostjo od 1. jan. 1948 dalje med komaj 8 izmed držav, ki so sodelovale na razgovorih v Ženevi (Avstrija, Belgija, Kanada, Francija, Holandija, Luksemburg, Velika Britanija in ZDA). Ostalim državam, ki so sodelovale na razgovorih, je bil postavljen rok 30. junij 1948 za odločitev, ali žele začasno upoštevati GATT, kar so tudi storile. S podpisom Protokola o začasnem upoštevanju GATT se je tudi končalo delo časne komisije na izdelavi načrta ustanovne listine mednarodne trgovinske organizacije. S tem so bili ustvarjeni pogoji za organizacijo neke splošne svetovne trgovinske konference, ki bi sankcionirala sprejeti Protokol. Že 21. novembra 1947 je bila sklicana velika mednarodna trgovinska konferenca v Havani, ki je končala delo 24. marca 1948. Zaključni akt, tako imenovano Havansko listino, je podpisalo 53 držav. Takšno število podpisov je vzbudilo nade, da bo prišlo dokončno do veljavnosti ustanovne listine. Predvidevajoč to je havanska konferenca imenovala neko začasno komisijo z nalogo, da pripravi in skliče prvo konferenco novoustvarjene Mednarodne trgovinske organizacije (ITO — International Trade Organisation).

ZDA so dale prvo pobudo za ustanovitev mednarodne trgovinske organizacije, zato so ostale države tudi čakale na ratifikacijo ustanovne listine s strani ameriškega Kongresa. Ameriška vlada pa je čakala ugodnega momenta, ker se je bala, da bi Kongres ratifikacijo odbil. Omenjenega ugodnega momenta pa ni bilo. Ko se je pravzaprav videlo, da ni več nobenih izgledeov za ratifikacijo ustanovne listine, je ameriška vlada na zasedanju GATT decembra leta 1950 dala izjavo, da v doglednem času ne bo dostavila ustanovne listine Kongresu v ratifikacijo. Politika ameriške vlade pa bo v bodoče podprla GATT.

S takšnim razvojem pa se je znašel GATT v popolnoma novih pogojih in pred novimi problemi. Ustvarjen kot začasni instrument, je postal trajen, a pravno gledano je GATT še vedno zadržal začasni značaj. Revizija GATT leta 1954/55 je imela za cilj, da ga prilagodi novim pogojem. Edini pomembnejši rezultat revizije je člen XVIII, ki predvideva posebne olajšave za nerazvite države.

(konec prihodnjic)
CIRIL HABE

Še enkrat: Notranji transport

V 8. številki Save smo objavili odprto pismo tov. F. Blagojeviča o našem notranjem transportu. Ostalo je brez odgovora! Pred kratkim so me delavci v skladišču zmesi v obratu I opozorili, da morajo prevažati tudi 1000 kg-ske prične iz rampe v njihovo skladišče. Bomo vsaj na to vprašanje dobili odgovor?

UO, potem lahko rečem, da se o obrobni vprašanjih veliko diskutira, pri važnejših pa člani dostikrat le formalno dvigajo roko. Delno se je z izvolitvijo novega UO ta stvar izboljšala, vendar gre vsa stvar v drugo skrajnost, to je dolge seje (zadnja seja UO je trajala 7 ur). Kljub temu pa lahko rečem, da ravno pri 1. točki dnevnega reda ni bilo veliko vprašanj. Prav tako pa je z razpravami DS. Postavljam vprašanje: »Kakšni materiali gredo pred samoupravne organe in kako so pripravljene?«

Vem, da se vsega ne da rešiti čez noč, vendar menim, da bi nekaj moralo biti že urejeno (prodajna služba, nabavna služba, zaloge surovin in gotovih izdelkov, dolžniki itd.).

»Komunikacijske poti med proizvodnjo in strokovnimi službami so še odprto vprašanje, ki bo vse bolj pereče.

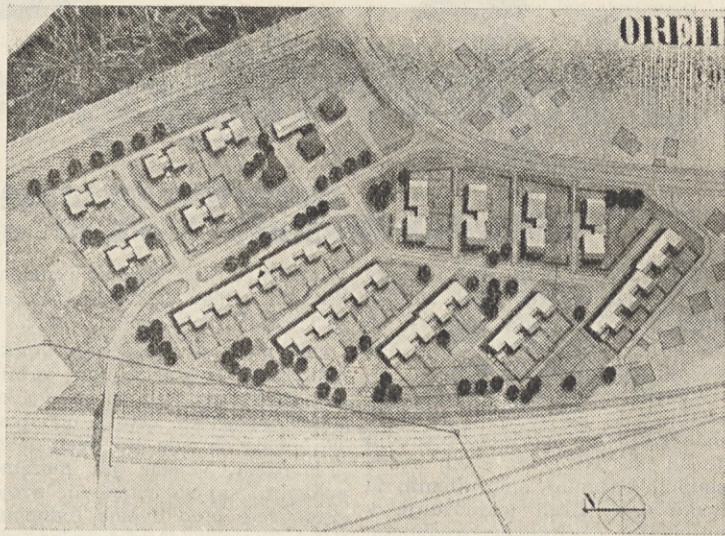
Te stvari so sicer zajete v našem statutu, vendar se jih ne držimo. Tu bo treba zopet sprejeti sklep, vendar bi verjetno vsi želeli, da to ne bi bil le sklep, ampak tudi realizacija. Tako se sprašujem, ali je vloga družbeno političnih organizacij obenem vloga slehernega člana našega kolektiva?

PAVEL GANTAR

Nekatere probleme bi morali drugače reševati

V zadnji številki »Save« ste lahko brali predloge za sejo DS podjetja v zvezi z realizacijo sklepov 14. redne seje. Te predloge je naš DS tudi sprejel take, kot so bili predlagani. Če ocenjujem komisijo, ki je bila izvoljena, delavski svet, ki je razpravljal o predlogih komisije in sedaj realizacijo zadanih si nalog, se mi zdi, da smo preveč načelni.

Nekatere stvari bi pa le morali malo drugače rešiti, kot smo jih. Zdi se mi, da vse preveč sklepov, predlogov ostane na papirju, do realizacije posameznih nalog pa je dolga pot z mnogimi zaprekami. Vsi smo navajeni sprejemati sklepe, realizacija je pa ponavadi bolj težka. Tako je tudi z uresničevanjem sklepov 14. redne seje DS. Strokovni svet je predloge obravnaval, prav tako UO in na koncu še DS. Ne vem, če je dovolj, da z dvigom roke potrdimo predlog. Družbeno politične organizacije so sicer tudi razpravljale o sklepih samoupravnih organov, vendar tudi pri njih stvari ostajajo le na papirju. Tak formalizem se je pojavil tudi v naših samoupravnih organih, kjer ni več diskusij in vprašanj. Če se ustavim pri

Gornja slika prikazuje maketo stanovanjske soseske S-7 cona A, kjer gradi stanovanjska zadruga prve stanovanjske enote. Cona A predstavlja zaključeno stanovanjsko naselje z 42 stanovanjskimi objekti, vključno z vsemi komunalnimi napravami. Naselje bo zgrajeno predvidoma do leta 1970

V prvi skupini gradimo 17 stanovanjskih objektov, ki so trenutno v prvi fazi gradnje ter jih nameravamo še v letošnjem letu dograditi do tretje faze, kar pa predstavlja velik tako fizični kakor tudi finančni napor, če vemo, da se srečujemo dnevno z mnogimi težavami predvsem objektivnega izvora zaradi pomanjkanja gradbenih materialov

Nalog, ki smo si jih zadali, ne moremo uresničiti

V velopnevmatikarni se vsi trudimo, da bi plan, ki smo si ga zadali in ki ga je DS enote tudi potrdil, izpolnili. Toda to nam ne uspe. Pobljže si oglejmo najpogostejše vzroke.

Pri žični pnevmatiki imamo skoraj nove stroje, ki smo jih pripeljali iz obrata II. Dobili smo jih v zelo slabem stanju, kot da bi bili v obratovanju že 20 let. Ker ni nadomestnih delov in to v glavnem najenostavnejših — recimo tesnila, ki bi morala biti stalno na zalogi, in to v kvalitetnem stanju — vulkanizacijske preše stojijo po več ur. Če bi preračunali mesečni izpad vseh treh vulkanizerjev, bi ugotovili, da eden izmed njih ni delal cel mesec, a plačo je dobival. Tudi tukaj so rezerve. Ko bo postavljena nova pnevmatikarna v obratu II in bodo tako stroji v tako kratkem času nesposobni za neprekinjeno obratovanje, je bolje, da vanje ne

investiramo težkih milijonov.

Poglavje zase so velozračnice. Tu je več faktorjev, ki vplivajo na izpade. Zaradi nezadostne zaloge prvovrstnega kavčuka je otežkočeno brizganje in posledica so večkratni izpadi pri konfekciji. V tem oddelku so v glavnem zaposlene žene, ki imajo družine. Zaradi boleznih otrok morajo ostajati doma in zato napravimo manj.

Po enoletnem premoru smo zopet pričeli izdelovati veloplasiče z žmulo v popolni zasedbi. Zaposliti smo morali 10 novih vulkanizerjev, ki sedaj delajo še slabo, a sčasoma bo bolje.

Če bi se dale odpraviti nekatere pomanjkljivosti, ki se dan na dan pojavljajo, bi oddelek lahko proizvedel več, osebni dohodek bi se občutno povečal in planske obveznosti bi bile izpolnjene.

MISO ČUHALEV

Kako je z nagrajevanjem po delu v vzdrževalnih enotah

Proizvodne ekonomske enote so plačane po vložnem delu ali bolje rečeno po izdelkih, ki jih oddajajo na skladišče. Le-te imajo interes, da čim več proizvedejo, ker se s tem zviša njihov osebni dohodek.

To pa ne moremo reči tudi za pomožne dejavnosti pri nas, ker njihovega dela ne moremo prodati — a ga lahko vrednotimo drugače. Od njih je odvisno, kolikšni bodo zastoji v posameznih ekonomskih enotah in zaslužek delavcev.

Vzemimo samo primer dežurnih ključavničarjev: Vsaka enota ima svoje dežurne ključavničarje, ki skrbijo, da se napake na strojih čim prej odpravijo in s tem zmanjšujejo izpade. Vprašanje je, koliko je le-ta zainteresiran, da

napake odpravi v najkrajšem času, če ni nagrajevanj po svojem vložnem delu v tej enoti, temveč po nekakšnem povprečju.

Za kolektiv iz delovne enote bi bilo veliko bolje, če bi bil ključavničar plačan po vložnem delu v tisti enoti, v kateri dela. S tem bi imel vsakdo večji interes, da bi delo opravil hitro in dobro, ker bi se zavedal, da bo v primeru večjega zastoja njegov osebni dohodek nižji. Nepotrebna je bojazen, da bi bil njegov zaslužek višji od ostalih v delavnici.

S tem, da dežurni ključavničar tekoče odpravlja napake na strojih, veliko pripomore kolektivu. Če bi se napake odpravljale redno, bi enote dosegale višji plan kot sicer.

MISO ČUHALEV

PERSONALNE VESTI

V času od 26. maja do 20. junija so se na novo zaposlili:

Franc Hribar — tehtanje po recepturi C; Cveto Janežič, Jože Mikolič, Jože Senk, Ciril Jagodič in Anton Roblek — pomožni delavci na dvovalju pod mikserjem; Franc Zupan — upravljavec dvigala; Franc Snajder — transportni delavec; Zdravko Vuković — vulkanizer veloplaščev.

Rodile so:

Nadja Markunt dipl. ing. — sina; Milena JAZBEC — sina; Erna Mladenović — sina; Angela Jelenko — sina; Francka Rakovec — sina; Tereza Jerovšek — sina; Zalka Černivec — hčerko.

Vsem mamicam iskreno čestitamo!

Sport Sport

Povratno srečanje Steklarna Hrastnik - Sava Kranj - neodločeno

V nedeljo, 19. t. m., smo si ogledali za naš kolektiv velik športni dogodek. O poteku priprav za srečanje in o tekmovanju vam bom skušal napisati nekaj vrstic.

Pobudnik za sodelovanje med steklarji in gumarji na področju dela KMP ter športnem področju je bil naš TKM. Na enem izmed skupnih sestankov smo sklenili, da bomo organizirali tekmovanja v naslednjih disciplinah: nogometu, rokometu, streljanju (M) in (Ž), kegljanju, odbojki (M) in (Ž), namiznem tenisu in šahu. Prvo srečanje je bilo v Hrastniku, kamor smo šli skoraj nepripravljeni in temu primeren je bil tudi rezultat (6:2 v korist steklarjev). Takrat smo jim obljubili, da bomo v povratnem srečanju v Kranju bolj pripravljeni.

Ko so bile priprave za športno srečanje končane, smo steklarje obvestili o času in kraju tekmovanja ter jim predlagali, da se v nedeljo dobimo pred našo tovarno — obrat I.

V nedeljo smo jih počakali in po kratkem posvetu so se ekipe razšle na igrišča, ki so bila namenjena posameznim panogam.

Kot smo predvidevali, se je tekmovanje začelo ob 8. uri. Prvi so se pomerili kegljači na igrišču »Triglav«, strelci v obratu I, šahisti v mladinski sobi obrat I, odbojkaši na igrišču Trgovskega šolskega centra na Hujah in rokometiški ter nogometiški na igrišču športnega parka.

Strelci so streljali v oslABLJENI ekipi, saj so nekateri »pozabili«

na točen začetek. Naši so z malenkostno razliko v krogih zaostali za steklarji, in sicer obe ekipi.

Odbojkaši so svoje nasprotnike nadigrali v treh setih. Igra je bila lepa in je gledalcem nudila veliko športnega užitka. Ženska odbojkaška ekipa je bila po dveh setih premagana, vendar jih moramo pohvaliti, saj so ustanovile svojo ekipo šele pred dvema tednoma. Kljub temu se dekleta niso odrekla tekmovanju, pokazale so pravo športno vnemo.

Rokometiški so se borili, da bi osvojili točko, toda steklarji so bili za spoznanje boljši, k čemur jim je največ pripomogla dobra kondicija. Vemo pa, da je pri tem športu kondicija odločilnega pomena. Točko so osvojili steklarji. Šahisti so nas razveselili s svojo odlično igro, saj so svoje nasprotnike uspešno premagali.

Namiznoteniška ekipa se je tokrat tudi revanžirala za poraz v Hrastniku in z veliko razliko v setih premagala svoje nasprotnike.

Kegljači so nastopili v posameznih disciplinah na 100 lučajev in ekipno v borbeni disciplini 6 setov po 6 lučajev. V obeh disciplinah so poželi zmago in se tako oddolžili za poraz v Hrastniku.

Sedaj pa še nekaj besed o nogometu. V Hrastniku so nas v nogometu premagali s 6:2. Nogome-

taši so sklenili, da se bodo bolje odrezali in jim za vsako ceno odvzeli točko. Res je, da so zaigrali mnogo bolje kot v Hrastniku, toda kljub temu niso znali izkoristiti nekaj odličnih možnosti pred vrati nasprotnika. Videli smo nekaj lepih kombinacij z ene in druge strani. Igra je bila lepa, športna, brez surovosti in je nudila vtis prijateljskega srečanja. Končala se je neodločeno.

Po končanem tekmovanju smo imeli skupno kosilo v naši restavraciji obrat II. Po kosilu smo razglasili rezultate, podarili vsem športnikom v spomin darila in pokal za športno srečanje. Tudi oni so vsakemu našemu tekmovalcu poklonili vazo, športnikom pa lep steklen pokal. Vodja njihove ekipe se je zahvalil za topel in pristrčen sprejem ter izrazil željo, da bi takšna srečanja postala tradicionalna.

V imenu sindikata, kjer deluje KŠR, se je vsem žudeležencem zahvalil za sodelovanje, športno ponašanje in borbenost na igriščih tov. Pavel Gantar. Poleg tega je poudaril tudi koristnost takšnih srečanj med kolektivi.

Po kosilu smo odpeljali goste na ogled Zbiljskega jezera.

Sport bistri um in krepi človeški organizem!

Jože Copek

REZULTATI:

	STEKLARNA : SAVA	Točke
nogomet:	2 : 2	0,5 : 0,5
rokomet:	27 : 21	1 : 0
odbojka (Ž)	2 : 0	1 : 0
odbojka (M)	0 : 3	0 : 1
šah	2 : 4	0 : 1
streljanje (Ž)	598 : 430	1 : 0
streljanje (M)	1191 : 1180	1 : 0
nam. tenis	1 : 5	0 : 1
kegljanje (posamezno)	2827 : 3052	0 : 1
		4,5 : 4,5

Moška ekipa odbojkašev se je dobro odrezala. Zmagala je s 3 : 0! ▲

Rokometiški pa so bili poraženi z zelo majhno razliko: 27 : 21! ▼

Šahisti so štiri partije (od šestih) pisali sebi v prid ▼

Staro in mlado, je živahno bodrilo svoje »ljubimce« ▼

Dopolnilna prometna vzgoja

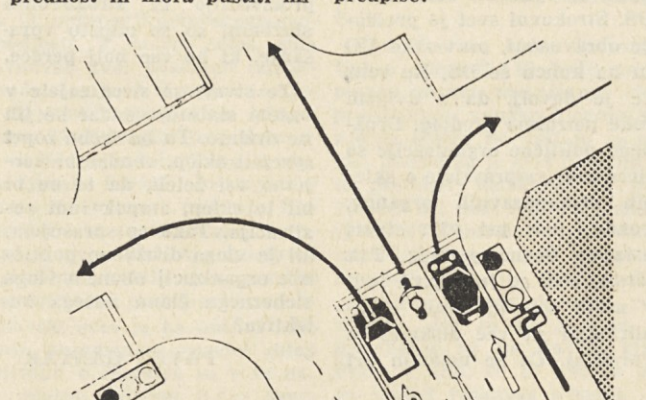
V križišču ureja promet mo pešce, ki gredo čez vozi- semafor, na katerem gori šče, na katero zavija.

rdeča luč, ki prepoveduje vožnjo skozi križišče. Pod vrstni red vožnje vozil skozi križišče:

— osebni avtomobil, ki zavija v desno,

— nato pri zeleni luči motorist in tovornjak, ki odpeljeta istočasno.

Spoštujemo cestno-prometne predpise!

RUDI SALMIČ — upokojen

1. junija je bil starostno upokojen naš dolgoletni sodelavec Rudi Salmič.

Rodil se je v vasi Malenice pri Kostanjevici na Dolenjskem. V našem podjetju se je zaposlil pred 20-timi leti. Ves čas zaposlitve je delal v delovni enoti tehnični izdelki kot kvalificiran gumarski delavec — brusilec tesnil na stružnici.

Ob odhodu v zaslužni pokoj mu želimo, da bi ga še dolgo užival v miru in zadovoljstvu.

Zaradi boleznih je invalidsko upokojena naša sodelavka Slavka Kralj.

Slavka se je zaposlila v podjetju prvič meseca marca 1952. V mesecu septembru 1955 je bila zaradi nezgode pri delu začasno invalidsko upokojena. Po petih letih se ji je zdravje izboljšalo in se je ponovno zaposlila pri konfekciji velozračnic, kjer je delala vse do danes.

Slavka Kralj je bila vestna in marljiva delavka.

Želimo ji še mnogo srečnih, predvsem pa zdravih let v krogu družine.

Danes bi spregovorila nekaj besed o informiranju članov našega kolektiva. Nekateri pravijo: Naše informiranje je na psu! Tistih pa, ki bi lahko in bi morali reči: Informiranje se bo izboljšalo — pa ni! ali pa se izogibajo takih izjav. Res je, da naš urednik skače okrog za članki, vendar jih s tem ponavadi ne dobi. Mislim, da imamo dovolj stvari, o katerih bi veljalo spregovoriti v našem časopisu, če si kdo ne upa, pa naj napiše, bom že jaz potem obdelala. Veste, tako tudi naš urednik pravi, pa mu vseeno bolj malo pišemo. Pravi, da se ga spomni le takrat, kadar je treba koga prepeljati, s članki jih pa bolj malo hodi okrog njega.

O sebi sem pa tudi že sem ter tja slišala, da povsod nos vtikam in nekateri pravijo, da bi bilo bolje, če bi dala kar odpoved. Tega pa skoraj ne upam, ker bo preveč borbe za moje velecenjeno mesto. Ali veste, kako so se borili za vodjo mizarske delavnice in vodjo transporta. Takšna vprašanja so verjetno najbolj pereča in jih mnogi rešujejo na razne načine. V naši ekonomski enoti smo kandidate kar testirali in jih tako izbrali. Vse je šlo brez razburjanja, podkupovanja in objokovanja. Nekateri imajo malo preveč časa, hodijo iz pisarne v pisarno, da bi komu pomagali priti na boljše mesto. To velja predvsem za mizarsko delavnico, kjer

je bilo okrog novega šefa največ prehojene poti. Se vedno velja to, da šefu ni treba delati! Važno je, da si šef, kako boš delal in organiziral delo, pa niti ni tako pomembno.

Tudi v stiskarni II so mojstri pripravljali listo tistih, ki naj bi v prvi fazi odšli iz tega oddelka. Kriteriji pa so bili: posameznim vodjem je prepuščeno, da povedo, koga bi se »znebili«. Lahko si predstavljate, kakšen seznam je iz tega nastal. Če ne bi vmes posegla naš zdravnik in upravni odbor, bi bil to pravi direndaj.

Nakazilo za ležalno blazino je tudi težko dobiti. Tovarišica, ki to dela, je zelo stroga, ki to drži razporeda, ki je napisan na vratih, ker tako zahteva njen neposredno nadrejeni sodelavec. Moram pa povedati, da razpored ne velja za vse. Jaz sem prišla sredi dopoldneva in nisem dobila nakazila. Imam pa točne informacije, da pa so nekateri dobivali nakazila tudi sredi dopoldneva, oziroma takrat, kadar so želeli.

Naša stanovanjska komisija naj v bodoče bolj pazi, za koga predlaga posojila, da ne bodo predlogi, kot je bil zadnji, prihajali na seje DS, ker se zaradi tega lahko kdo izpostavi nevarnosti, da ga bodo drugi zasovražili.

Za danes dovolj! Povejte še vi vaše probleme, pa jih bom jaz obdelala. Pravim tako kot naš urednik: »Pišite mi na naslov Micka Gumica — uredništvo Save!«. Lep pozdrav!